

TER ONDERTEKENING

Nota actief openbaar
Ja

Onze referentie
2026-0000154503

Datum
3 april 2026

Opgesteld door

Samengewerkt met
DGKR

Bijlage(n)
4

Aan
Van

Stas BZK
CZW

nota

Nota nav verslag Tweede Kamer - Wet verhoging aantal
eilandsraadsleden en eilandgedeputeerden

Aanleiding

- De Tweede Kamer heeft op 6 maart jl. het verslag uitgebracht over het Wetsvoorstel verhoging aantal eilandsraadsleden en eilandgedeputeerden.
- De Nota naar aanleiding van het Verslag (NnavV) is gereed voor verzending aan de Tweede Kamer. U wordt gevraagd hier **zo snel mogelijk** mee in te stemmen en te tekenen zodat het wetsvoorstel snel verder in procedure gebracht kan worden om in werking te kunnen treden voor de eilandsraadsverkiezingen van 17 maart 2027.
- In het huidige wetsvoorstel is inwerkingtreding van het eerste deel op 1 januari 2027 vastgelegd. Omdat vanwege het parlementaire proces niet met zekerheid te zeggen is dat die inwerkingtreding haalbaar is, is ook een kleine Nota van Wijziging opgesteld om te regelen dat de inwerkingtreddingsdatum bij koninklijk besluit wordt bepaald.

Geadviseerd besluit

- Het wetsvoorstel doorzetten met het doel deze in werking te laten treden voor de volgende eilandsraadsverkiezingen.
- De Nota naar aanleiding van het Verslag, de Nota van Wijziging en de bijgaande aanbiedingsbrief ondertekenen.

Kern

- Het verslag van de Kamer is op hoofdlijnen positief over het voorstel. Meerdere fracties vragen naar de uitvoering van de in De Bilt gemaakte afspraken, het proces rond inwerkingtreding van het wetsvoorstel en de financiële gevolgen.
- In de nota naar aanleiding van het verslag worden de verschillende vragen beantwoord in lijn met het wetsvoorstel en de memorie van toelichting.
- Op basis van uw bestuurlijke overleggen met de Eilandsraden en Bestuurscolleges van Bonaire, Sint Eustatius en Saba kan ook geconcludeerd worden dat er daar voldoende steun is voor het wetsvoorstel. Uw gesprekken met de drie eilandsbesturen zijn verwerkt in de inleidende opmerking bij de NnavV.
 - o Mogelijk sturen de eilandsbesturen van Saba en Bonaire nog een brief, maar deze zijn tot op heden niet ontvangen. U heeft aangegeven spoed te hebben en dat u uiterlijk 3 april de brief nodig had, dus er wordt voorgesteld dit niet verder af te wachten

voor verzending van de NnavV. Deze brieven kunnen te zijner nagezonden worden aan de Eerste en Tweede Kamer.

- De planning richting inwerkingtreding voor de aankomende eilandsraadsverkiezingen is krap, maar nog wel haalbaar mits de parlementaire behandeling spoedig wordt voortgezet en afgerond.

Onze referentie
2026-0000154503

Datum
3 april 2026

Toelichting

Inhoud wetsvoorstel

- Het wetsvoorstel gaat primair over het stapsgewijs verhogen van het aantal eilandsraadsleden en eilandgedeputeerden, met als einddoel eenzelfde systeem dat geldt voor gemeenteraden en colleges van B&W, namelijk een koppeling tussen het aantal inwoners en het aantal leden van de eilandsraad en een koppeling tussen het aantal eilandraadsleden en het aantal gedeputeerden.
- Met dit wetsvoorstel wordt beoogd om de eerste verhoging van het aantal leden van de eilandsraden in te laten gaan per de eerstvolgende verkiezingen voor de eilandsraden in 2027 en de verhoging van het aantal eilandgedeputeerden per de formatie die daarop volgt.
- Voor Saba en Bonaire zal – naar aanleiding van signalen van de eilandsbesturen – een evaluatie plaatsvinden voor de volgende verhogingen ingaan.
- Daarnaast worden drie sterk verwante wijzigingen meegenomen:
 - o de mogelijkheid van deeltijdgedeputeerden;
 - o een verlofregeling voor gedeputeerden; en
 - o een verduidelijking voor een incompatibiliteit voor ambtenaren die lid van de eilandsraad worden).

Politieke context

Uit het verslag blijkt dat in elk geval VVD, CDA, GL-PvdA, D66, SGP en CU positief lijken te staan tegenover het wetsvoorstel. De Groep-Markuszower en BBB zijn kritisch. In het verslag komt een aantal punten veel terug:

1. Handelt de regering in lijn met de afspraken die in De Bilt zijn gemaakt?
 - We antwoorden hierop dat de inhoud van het wetsvoorstel in lijn is met de afspraken en de overeengekomen ondersteuning al geleverd wordt of in voorbereiding is. Alleen over de huisvesting wordt nog gesproken, daarom staat op dit punt een procedureler antwoord (namelijk: inschatting obv technisch onderzoek, we monitoren het verder).
 - Ten aanzien van de rest van de afspraken uit De Bilt (en met name ook de Rijksvertegenwoordiger), wordt ook gevraagd of die nog worden uitgevoerd. We antwoorden hier formeel dat voor afspraken die raken aan de herzieningswet wordt verwezen naar dat voorstel en dat u ernaar streeft dit wetsvoorstel rond de zomer voor advies voor te leggen aan de Raad van State.
2. Het proces voor inwerkingtreding van de verschillende onderdelen van het wetsvoorstel en waarom alleen evaluaties zijn voorzien voor Saba en Bonaire. CU heeft ook al amendementen ingediend op deze punten. In de beantwoording is de systematiek verder toegelicht.
3. Met betrekking tot de financiering waren vooral vragen over de kosten van het wetsvoorstel en de wisselkoers.

- In de NnavV wordt een nadere toelichting gegeven en wordt toegegeven dat er een fout is gemaakt ten aanzien van Sint Eustatius. In de financiële paragraaf werd ten onrechte vergeten twee extra raadsleden te benoemen bij de tweede stap. Dit is hersteld.
- Verder zijn de financiële gevolgen opnieuw berekend i.v.m. de wijziging van het Rechtspositiebesluit politieke gezagdragers BES van 4 november 2025.¹ Het wetsvoorstel lag op het moment van deze wijziging al bij de Tweede Kamer en ging daarom uit van inmiddels verouderde bedragen.

Onze referentie
2026-0000154503

Datum
3 april 2026

Planning

- Het zou wenselijk zijn als het wetsvoorstel kan worden toegepast bij eilandsraadsverkiezingen van 17 maart 2027. Dit was de aanleiding voor dit aparte wetstraject.
- Om goede voorbereiding mogelijk te maken en te voldoen aan de Aanwijzingen voor de Regelgeving is het streven om de wet uiterlijk oktober 2026 te publiceren en op 1 januari 2027 in werking te laten treden. Dit vraagt dat de wetgevingsprocedure verder zeer snel wordt doorlopen.
- Afhankelijk van het verloop van de verdere procedure zal rond het zomerreces een keuze gemaakt worden of deze planning gericht op de verkiezingen van 2027 wordt doorgezet. Het verslag van de Eerste Kamer moet voor het zomerreces zijn ontvangen om de planning haalbaar te laten zijn.
- Omdat vanwege het parlementaire proces niet met zekerheid te zeggen is dat die inwerkingtreding haalbaar is, wordt de inwerkingtredingsbepaling bij Nota van Wijziging gewijzigd. In het huidige wetsvoorstel is vastgelegd dat het eerste deel van de wet in werking treedt op 1 januari 2027. Dit wordt veranderd door een bepaling dat de inwerkingtredingsdatum bij koninklijk besluit wordt bepaald, waarbij dit voor de verschillende onderdelen verschillend kan worden vastgesteld. Dit verandert niets aan de systematiek van stapsgewijze inwerkingtreding.

Communicatie

Het advies is om gelijktijdig met verzending van de NnavV een persbericht uit te brengen dat u doorgaat met het wetsvoorstel. Dit zou alleen waarschijnlijk wel betekenen dat de NnavV en de NvW pas donderdag 9 april of vrijdag 10 kunnen worden uitgestuurd.

Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden

Motivering

In de openbaar gemaakte versie van deze nota zijn alle persoonsgegevens van ambtenaren geanonimiseerd.

Bijlagen

Volgnummer	Naam	Informatie
------------	------	------------

¹ Besluit van 4 november 2025 tot wijziging van het Rechtspositiebesluit politieke gezagdragers BES (verhoging bezoldiging en vergoedingen politieke gezagdragers BES 2024–2026). Staatsblad 2025, 386.

1	Aanbiedingsbrief Tweede Kamer	
2	Nota naar aanleiding van het verslag	
3	Nota van Wijziging	
4	Verslag Tweede Kamer	

Onze referentie
2026-0000154503

Datum
3 april 2026